

НАША ПОШТА

НАША ПОШТА

УНИВЕРЗИТЕТСКОЈ БИБЛИОТЕЦИ
БЕОГРАД
Крале Александра '71.

САДРЖАЈ

— Proslava Nikole Tesle. — Др. Славко Милетић. —
Pošta (njene funkcije) u privredi i pravu. — Поштански
преградци — фахови. — Конгрес п. т. службеника. —
За Министарство пошта. — Одликовање. — Наш
друштвени живот. — Скупштина пензијског фонда
уговорних поштара. — Преглед штампе. — Од уред
ништва.

— Пошта је носилац мира и весник сло-
боде, једнакости и братства народа.

— Најпунију једнакост и равноправност
постигли су грађани само у области поште
и њене делатности.

— Пошта је најсавршенији инструменат
за ширење демократских мисли и идеја.

БЕОГРАД
ГАРАШАНИНОВА 7/III

Sveska 119

juli 1934

Osnovana 1912

Поштарина плаћена у готову.

НАША ПОШТА излази сваког месеца.

Претплата: 40 д. за годину, 20 д. за пола године. Шаље се Администрацији „Наше поште“ преко Пошт. штедионице на чековни рачун бр. 53.888, или на име власника и уредника, Гарашанинова 7/III Београд.

Услед настале промене у власништву и уредништву на ову адресу треба шиљати дописе и сву осталу преписку.

— Људе треба разврставати по способности и карактеру — а не по дипломама.

— Прљаво рубље ваља у породици прати. (Наполеон).

— Да знаш сине, с како се мало памети светом управља! (Оксенстјерна.)

— Хтео бих да знам, ко је овај Херкулес коме се клањам?... (Цицерон. „Сумња у Богове“.)

— Мали људи и закржљали духови, кад се нађу на висини ухвати их вртоглавица па не знају што раде.

— Кепеци се пропињу на прсте да би изгледали већи. Мали шврћа тражи очеву душу и кад је припали, чини му се да цео свет мисли како је он већ озбиљан човек.

— Кад се рђа преобуче,

Полоша је од зло куче. (Врањска нар. пословица).

Дужници се моле да дуг измире.

Скупљачи да обнове претплату.

И овај број није могао изаћи на време због непредвиђених тешкоћа. Молимо читаоце да ово приме к знању и да нас извине.

Предузели смо све мере, и поред свих тешкоћа, да часопису осигурамо сталност и тачност у излажењу.

**Г. Д-р Перо Шоћ престао је од данас, по својој вољи,
да буде власник и уредник овог часописа.**

PROSLAVA NIKOLE TESLE

Ukoliko je „Naša Pošta“ više širila kult nacionalnog genija Nikole Tesle i njegovog dela kojim je zadužio čovečanstvo, utoliko se više širila propaganda za njegove „suparnike“. Pod tim suparnicima zamišljamo druge inače zaslužne pronalazače, koji nijesu ono što je Tesla i koji su iskorišćavali ili sebi pripisivali Tesline zasluge. Ali kao da je „sudjeno“ da sva velika dela i veliki ljudi moraju proći trnovitim stazama.

I čekamo čas kad će biti održana proslava Teslina, za koju smo se angažovali u društvu sa velikim broiem institucija i ličnosti prvog reda u našoj zemlji. Nametnuta nam borba u aktuelnim pitanjima ometa mnoge korisne i veće pothvate. Ali život i sredina su takvi. „Bez muke se pjesma ne ispoja“.

Tesla spada medju velikane koji su ponos nacije. Njegov genij kao da ne stara. Svetska štampa objavljuje njegove nove grandiozne pronalaskе. Njegov najnoviji pronalazak je teranje lokomotiva prenosa msile iz daljine — bežičnim putem.

Modernа tehnika, popularni ilustrovani mjesečnik koji je počeo izlaziti u Zagrebu (Jelačićev trg 5) posvetila je uvodni članak svoje uspele sveske za maj Tesli, njegovom životu i radu.

„Jugoslovensko-nemačko društvo u Beogradu priredilo je 21 juna u svojim prostorijama, povodom 78-godišnjice našeg velikog zemljaka Tesle, vrlo uspelo predavanje o Teslinim delima i o značaju njegovih otkrića i pronalazaka za razvitak civilizacije. Predavanje je održao poznati publicista g. Stevan Milović, koji je već ranije, u listu „Naš radio“, objavio čitav niz članaka o Tesli i specijalno o Teslinom pionirskom radu na polju radiotehnike. U ovom predavanju g. Milović je naročito istakao značaj celokupnog Teslinog rada za razvitak današnje civilizacije i podvukao da je Tesla kao jugoslovenski naučnik u stranom svetu u ogromnoj meri doprineo da se utvrdi sposobnost naše rase na polju najvišeg duhovnog stvaranja.

Ogroman zamah modernog napretka u prvom redu je posledica Teslinog stvaralačkog rada na polju moderne elektrotehnike i radiotehnike i njegova je zasluga da je čovečanstvo pomoću njegovih pronalazaka, ne samo na tehničkom i naučnom polju, već i na ekonomskom i socijalnom polju gigantским koracima napredovalo.

G. Milović je u uvodu svoga predavanja izložio da je civilizacija čovečanstva od prilike 6.000 godina stara i da je za poslednjih dve stotine godina čovečanstvo pod uticajem iskorišćenja prirodnih energija mnogo više koraknulo napred nego ranije za svih 6.000 godina dok još nije bila poznata upotreba parne i električne energije, već je za svakodnevne potrebe stajala isključivo na raspoloženju radna snaga ljudi i životinja i u vrlo primitivnoj meri snaga vode i vetra. Slavni engleski pronalazač Džems Vat pronalaskom parne mašine prvi je udario temelje modernog razvitka proizvodnje i razmene dobara i uveo nova sredstva i metode u industriju. A pod njegovim uticajem stvorena je parna lokomotiva i parobrod što je izazvalo u pogledu komunikacionih prilika čitavu revoluciju u svetu. Pre ovih modernih komunikacionih sredstava saobraćaj između pojedinih kontinenata, takoreći, nije ni postojao i izmena dobara bila je ograničena na susedne zemlje. Industrija je radila za lokalne potrebe i nalazila se na primitivnom stupnju razvitka. Parna mašina a sa njom železnica i parobrod menjaju izgled zemlje. Industrijski proizvodi nagomilavaju se u svima kulturnim zemljama, blaga rudnika eksploatišu se u dotle neslućenoj meri, a razmena dobara stvara novu eru u ekonomskom, socijalnom i političkom pogledu. Pod uticajem velike industrije stvaraju se naučna žarišta i prvi duhovi modernog društva traže sa novim sredstvima i ispituju nove izvore energije u nameri da ih stave u pokret za dobro čovečanstva. Velikim talijanskim naučnicima, Galvaniju i Volti, polazi za rukom da krajem 18 stoleća otkriju novu vrstu energije: električnu struju. Čitav niz sjajnih imena, kao što su Ersted, Amper, Om, Devi, a u prvom redu veliki Faradej, pojavljuju se na ovom novo otvorenom polju naučnog istraživanja. Svojim otkrićem zakona indukcije, 1831 g., postavlja Faradej osnove za novu nauku i tehniku. Njegovi sledbenici naslućuju ogromnu primenu Faradejevog otkrića. Amerikanac Morze prvi je, koji praktično pokazuje šta znače Faradejeve naizmenične struje. U svojoj električnom telegrafu iskorišćuje Morze elektomagnetsku snagu električnih kalema za primanje električnih signala na daljinama od više stotina kilometara. On pokazuje da se misao čovečja pomoću elektriciteta u jednom deliću sekunde može da prenese na ogromne daljine.

Д-Р СЛАВКО МИЛЕТИЋ

КАО МИНИСТАР ПОШТА И ТЕЛЕГРАФА

Г. *Живојин Пауновић*, пређ. начелник Министарства пошта и телеграфа, одазвао се љубазно на наш позив и написао овај значајан некролог о раду пок. др. Милетића као министра пошта и телеграфа.

Ноћу између 11 и 12 маја о. г. преминуо је после дужег боловања др. Славко Милетић, министар у пензији, у 66 години живота. Његова смрт болно је одјекнула код свих његових пријатеља, а не мање жалости је побудила и у редовима садашњих и бивших службеника п. т. струке, јер је покојник био извесно време министар пошта и телеграфа, те његовом смрћу ова струка губи једног великог пријатеља и пионира њезиног реформисања и својевременог напредовања.

Мада је пок. др. Милетић био министар пошта само од 1 јануара до 24 децембра 1921 године, ипак ће његово функционисање на том положају остати видно забележено у историји развитка п. т. струке у нашој држави. Међутим не треба заборавити да је он био по реду трећи министар пошта и телеграфа после Уједињења, и то у време пред и после видовданског устава од 1921, када је са овим основним законом наше велике Краљевине требало дати основа и врло важној грани државне службе у саобраћају вести, а то је пошти, телеграфу и телефону.

*

Сматрамо за лепу дужност млађег према старијем и пиетета према посмртним сенима овог за струку заслужног великана, да у кратком прегледу изнесемо шта је он за исту учинио, а познији нараштаји цењиве вредност онога што је са својим сарадницима дао струци и отаџбини.

Од најважнијих законодавних аката донесених за његово време наводимо по хронолошком реду ова:

Убрзо по његовом доласку, отпочео је 19 јануара 1921 рад *статистичког одсека* Министарства пошта, чији се резултати виде данас у већ савршеној изради п.т.т. статистике у нашој земљи. Од колике су стручне, политичко-економске и финансиске важности ови статистички подаци, разумеће само они који их с пажњом проучавају и употребљавају.

Решењем од 28 јануара 1921 пок. др. Милетић је на дан одликовања престонице Београда француским орденом Почасне легије 30 јануара, пустио у саобраћај т.зв. *инвалидске марке*, са сликама Косовке Девејке, Кроз Албанију и Уједињења, чија је повишена вредност ишла у корист инвалидског фонда.

Настојањем пок. др. Славка, а решењем Мин. Савета од 7 фебруара 1921 премештена је дирекција пошта и телеграфа из В. Бечерека у културни и просветни центар Војводине *Нови Сад*, где се и данас налази Дунавска дирекција п. т., а том приликом и све поште у тадашњој сремској жупанији припале су новосадској дирекцији. Тиме не само што је олакшано општење ових са својом дирекцијском влашћу, него је учињен и први корак ка спајању и арондирању појединих крајева у смислу интегралног јединства нашег народа и државе.

Његовим решењем од 9 априла исте године пуштене су у саобраћај нове *поршо марке*, од 30 и 10 пара са ликом Њ. В. Краља као Регента, место ранијих марака од 5 пара.

1 маја је уведен *поштанско-чековни саобраћај у Далмацији*, пошто га раније тамо није било.

*

Међутим најважнији акт у развоју устројства п.т. струке, којом је први пут правилно извршено преуређење исте, не само после Уједињења,

veћ što se тиче Србије, после првог „Устројенија поштанског заведенија Кнеза Александра Карађорђевића од 15 октобра 1843, било је доношење Краљевске Уредбе о организацији Министарства пошта и телеграфа и п. ш. и ш. струке у Краљевини С. Х. С., од 27 јуна 1921, која је Уставом од 28 јуна исте године озакоњена. Овом Уредбом, може се слободно рећи, ударен је први темељ јединственој организацији пошта, телеграфа и телефона у нашој Краљевини, на коме се она до данас потпуно изградилa и саобразила постојећем стању као и постојећем законодавству. Од колике је важности овај акт пок. др. Милетића, за који се он свесрдно заузимао у Мин. Савету, ценећи правилно значај уређења и правилног развића поверене му установе за народни и државни живот, види се најбоље из предлога за ову Уредбу, који је он као уводни део исте поднео Мин. савету. Да цитирамо само два критичка става:

„... У опште за уређење п. т. струке не постоји никакав органски закон, који би детаљно говорио о правилном и законском регулисању односа у п. т. и т. служби, не само у садашњој Краљевини, већ ни у пређашњој Краљевини Србији. За Краљевину Србију постоји Закон о поштама од 1864 године, који је толико застарео, да се не би могао проширити и на остале крајеве наше земље, јер тај закон, што је најважније, не садржи ни најосновније одредбе о персоналу и саставу највиших п. т. усанова....“

„Као највећа незгода у Закону о поштама може се поменути та, што се једним његовим чланом прописује, да се све особље п. т. струке назначује буџетом и буџетом му се одређују звања и плате. Може се схватити какве неприлике трпи поверена ми струка због тога, и ја сматрам да су све незгоде и неуређеност ове струке биле само последица оваквих недовољних законских одредаба. Особито кад се узме у обзир факт, да је Законом о држ. рачуноводству, који ће се ускоро проширити на целу Краљевину, стриктно наређено, да се буџетом не могу одређивати звања нити степеновати плате чиновницима, налазим да је крајње време да се једном кратком али језгровитом Уредбом регулише све то потпуно и утврди до доношења општег чиновничког закона.“

Какав је одјек ова Уредба изазвала у хрватским крајевима види се из телеграма, који је чиновништво групе „Це“ послало министру из Загреба 20 септембра, а који почиње овако: „Чиновништво групе Це, које претставља 90% свеколиког чиновништва у Хрватској и Славонији, благодари Вам и са потпуним задовољством прима Уредбу о организацији п. т. и т. струке..., јер је та Уредба потпуно демократска и једном за свагда укида остатке мађарског бирократизма под којим смо толико стењали, а која нам сада даје: за једнаке дужности — једнака права.“

На телеграм п. т. чиновника из Осиеја и Ђакова од 17 новембра исте године, пок. др. Милетић им упућује ове искрене речи:

„Усрдно желим да се п. ш. и ш. служба у нашој Краљевини подигне на ситуацију, на коме по својој важности за национални и економски напредак земље мора да буде.“

„Да би се ово постигло пошребно је да и особље ове струке буде достојно награђено и осигурано, и ја ћу са својом Уравом настојати на сваком побољшању њиховог положаја и рада.“

*

Истог дана, 27 јунг, донесена је и Уредба о привременом регулисању звања и плаћа п. ш. чин. и служ. ван Србије и Црне Горе, којом је тамошње п. т. особље преведено са аустро угарских звања и крунских плата на нова звања и динарске плате, и Уредба о поштанско-штедном, чековном и вирманском промешу у Краљевини С. Х. С., којом је основана Поштанска Штедионица у Београду за целу државу. И ове две уредбе су доцније озакоњене у смислу Устава.

Веома симпатичан догађај у п. т. струци било је објављивање наредбе од 6 јула 1921 о званичној и једнообразној поштанској терминологији на целом подручју државе сходно општеномном говору, коју

је истина потписао заступник пок. др. Милетића, пок. Марко Ђуричић као Министар Правде, али која је са пристанком пок. Милетића брижљиво израђена од поштанских стручњака сва три племена. Из ове Наредбе проистекла је и Наредба пок. Милетића од 28 јула 1921, којом је дефинитивно регулисано врло замршено и шкакљиво питање *нашћисних илоча и жигова* за п. т. и т. установе, па је данас овај важан пропис, као и поштанска терминологија, примењен у свим законима, уредбама и правилницима п. т. струке и коначно су ушли у употребу, те се на њих особље већ навикло.

Вапијућу потребу како ради особља тако и ради угледа престонице, да се за главну пошту и телеграф у Београду подигне долична зграда, пок. Милетић је добро увидео и схватио, па је његовим настојањем ушла у члану 41 Привр. закона о буџет дванаестинама за јули до децембра 1921 одредба о могућности *експроприације приватних имања* за ту сврху. Поред тога отада почиње живо настојање за зидање поштанских зграда у Београду, па су резултат тога настојања две велеlepне зграде Поште Београд 2 (на жел. станици) и Управе п. и т. у Палмотићевој улици, као и куповина земљишта код цркве св. Марка за Главну пошту, Главни телеграф и Поштанску штедионицу.

*

Колико је пок. др. Славко Милетић за врло кратко време заволео ову струку и оценио њезину вредност за целокупан народни живот и за све мисије које држава мора да испуњава, види се најбоље из његовог *Експозеа* од 15 септембра 1921, којим је у Мин. савету дао разлоге да се и даље задржи Министарство пошта, коме је већ тада претила опасност да приликом доношења Закона о Врховној држ. управи, буде укинута, како би се спасло можда неко мање важно министарство, односно министарство са пренесеним делокругом на обласне управе. Ово експозе разаслато је осим тога и свима народним посланицима и објављено у П. т. Веснику бр. 18 од 1921, а његове завршне речи нашле су у то време дивног одјека код свих п. т. кругова, и ми их овде цитирамо ради успомене:

„Господо. Изложивши вам овако сумарно све разлоге за опортуност опстанка Министарства пошта и телеграфа ја вас молим да пре коначног решења Закона о устројству Централне државне управе добро просудите о свима изнесеним чињеницама и донесете крајњу одлуку о овом законском предлогу, како би се ово питање најправилније и најцелисходније окончало.

„На крају сматрам за дужност да нагласим, да овим својим излагањем желим да оставим трага за позније нараштаје п. т. струке, који ће можда са жаљењем мислити, да у време када се решавала судбина ове установе није било људи на њеним врховима, који би благовремено и свесрдно настојали да се спасе опстанак самосталног министарства и за њу.“

Тадашњи директор цетињске дирекције п. и т. г. *Пеш. М. Милић*, ранији начелник п. т. одељења Краљевине Црне Горе, послао је министру 14 октобра телеграм у коме међу осталом каже:

„... Као жила куцавица цијелог државног организма, поште и телеграфи не могу напредовати ако се са њима и у свему стручно не буде управљало. Сваки п. т. службеник стоји вјечито на мртвој стражи Домовине, њене цивилизације и њене цјелине...“

„Молимо Вас, као патриоту и патриотскога сна нашега народа да Ваш величанствени експозе од 15 септембра т. год. у интересу Отаџбине и њене цивилизације изволите по сваку цијену одбрани.“

Не могу да пропустим прилику а да на овом месту не поменем шта ми је пок. др. Славко испричао, када ми је рекао да је успео да Министарство пошта остане неукинуто.

— Жалим што сам приликом решавања ове ствари сазнао да многи не знају шта је управо организација и механизам п. т. г. службе и какве компликоване и многостране послове врши Министарство пошта и телеграфа. Један господин (именовао ми га је) узвикнуо је: „Какво министар-

ство пошта! Зар треба министарство и за службу у којој се само ударају жигови на писма и достављају по адреси?..“*)

— На то ми је прискочио у помоћ други господин (из ових граница), који је тако лепо узео у одбрану ову струку, да ја не бих знао да је тако браним. Поменуо је и рат и речи војводе Путника о „петог армији“ поштанској, а нарочито је нагласио како је Немачка, којој морамо признати специјално војну организацију, наравно ону ранију, толико ценила важност пошта и телеграфа, да је њихова Главна управа (Рајхспостамт) била непосредно под државним канцеларом, а данас има и засебно министарство (Рајхспостминистриум), мада из рата нису увећани као ми. Ове његове констатације учиниле су добар утисак, јер су покрепиле и мој експозе, па зато треба да будете томе господину нарочито благодарни.—

15 децембра 1921 др. Славко Милетић је потписао *Правилник за унутрашњу поштанску службу* у 4 дела, једно велико дело поштанских трудбеника, којим, се изједначава поштанска служба у свима крајевима државе и који и данас важи са неколико разуме се малих измена према новом законодавству. Овим правилником са ранијим телеграфским и телефонским, Министарство пошта и телеграфа било је *прво* које је после Министарства војног и морнарице (како се то тада називало) изједначило своју службу у целој Југославији.

* * *

Написао сам ово неколико факата из једне врло важне периоде рада и великог труда за усавршавање нашег п.т. саобраћаја, и то из времена наскоро по Уједињењу, када су у држави владали неких 7 система поштанског законодавства и деловања и када се тако рећи морало радити све испочетка. Написао сам их да бих евоцирао успомене тога рада код оних, који су са пок. Милетићем неуморно сарађивали, од којих многих сада већ нема, као што ни њега од скоро више нема. Најзад, написао сам их и ради тога да се види, да п.т. службеници не заборављају оне који су их задужили својим великим радом, и да им захвалност од њих долази ако не за живота, онда свакако бар после смрти.

Зато је и смрт велика, јер се после ње увиђа, као сјајна слика на тамном постољу, величина оних који су у истини били велики.

Слава пок. Славку Милетићу!

Ж. М. П.

POŠTA (NJENE FUNKCIJE) U PRIVREDI I PRAVU

— 21 —

Smatralo se, da državnoj pošti moraju pripadati određene prerogative, da mogne ispuniti svoje zadatke u korist općenitosti. Te prerogative sastoje i danas u: a) poštanskom regalumu (isključivo pravo države na otpremanje vijesti, dobara, pošiljaka robe, novca i ljudi) i b) poštanskoj prinudi (po kojoj je publika obavezana kod takvog otpremanja služiti poštom, da se ovoj na taj način osiguraju prihodi). *Schneider* drži, da je poštanska

*) „С којом рјечи на пашалук сједе“ (Примедба Уредништва).

prisila pošljedica monopola, dok Laband ističe ispravno, da između regala i monopola postoji bitna razlika. Poštanska prisila (jer nije statuirana pravna obaveza i dužnost publike po kojoj bi ova bila primorana pod prijetnjom sankcija služiti se uslugama pošte), nego kao faktična prisila (jer za publiku ne predleže nikakva druga stalna bezplatna ni prometna mogućnost).

Pravno različiti pojmovi isključivog prava pošte na otpremanje pošiljaka, koje je zakonom rezervirano za državu, i prava poštanske prisile spajaju se često u vulgarnom govoru i običnom životu pod oznakom „poštanskog monopola“. Pojam poštanskog monopola je prema napomeni Dr. Alfreda *Wolcke*-a više ekonomske, nego jurističke naravi. Takav monopol priznat je pošti radi toga, da se pomoću njezine djelatnosti mogu harmonizirati često suprotni interesi države i publike. Publika je interesirana na tome, da se poslovi, koji su povjereni pošti, izvršuju sigurno, brzo i jevtino, a to može se postići najpodesnije, ako se u jednoj instituciji koncentriraju najvažniji dio prometa s vijestima te time osigura i financijska baza. No i za one dijelove djelatnosti pošte za koje ne postoji poštanska prisila tako, da je drugim licima u tom pravcu dozvoljena utakmica s poštom, ostaje pošta javan prometni zavod. U tome leži razlog zbog kojega se u stručnoj literaturi (Dr. Rudolf *Köstler*: *Postgesetz und Postordnung*. Wien. 1917) ne smatra juristički zgodnim oznaka „poštanski monopol“ niti ta oznaka može nadomjestiti oznaku „poštanski regal“.

Kod spomenutih upravnih regala izvršuje država odnosna prava isključivo za svrhe državne uprave pa se radi toga kod njih osim isključivosti (što postoji naročito kod kovanja novca, dok kod monopola pridržaje država za sebe pravo samo gdje to diktiraju fiskalni interesi privrednog preduzeća) opaža kriterij državnog vrhovništva.

Johann H. G. *Justi* (1702—1771) uveo je sistem u nauci o upravi, a smatrao je mnoge državne uredbe i zavode regala ili institucijama, kojima nije svrha da promiču materijalne (fiskalne), nego javne interese. Radi toga traži *Justi*, da se pošta, ne osnuje kao privatno preduzeće, nego prema načelu regala. Dr. Fran *Milobar* (Izabrana poglavlja iz narodnog gospodarstva Zagreb. 1902) naglašuje, da se pošta, telegraf, telefon i željeznice kao prometna preduseća ne smiju smatrati samo jednostranim izvorima za državne prihode, nego i najjačim polugama za širenje i unapređenje kulture. Radi toga mora se njihova vrednost prosuđivati s dviju strana, a pošto ta prometna sredstva unapređenju opću kulturu, ne smiju postati pukim oruđem za povećavanje individualističkih (materijalnih) interesa pojedinaca (privatnih društava), nego treba da ostaju u državnoj upravi, jer koliko odbacuju prihod, toliko umnožavaju imovinu svega na-

roda, a koliko služe kulturi, toliko im država zajamčuje tu funkciju radi interesa općenitosti.

Pod poštanskim regalom (regalom pošte) razumijeva se (Sydow—Scholz, Kosel, Nawiasky, Kirschbaum, Köstler) prema tome isključivo pravo države na osnivanje pošta i obavljanje poštanskih djelatnosti (služba). To pravo pripada državi, a podjedno uključuje i zabranu podržavanja poštanskih uredaba, koja je upravljena protiv sviju lica izuzevši regalnih nameštenika tako, da drugim licima nije dozvoljeno vršenje poštanskih poslova u obliku posebnih (poštanskih) zavoda. Zaštita poštanskog regala sadržana je u fundamentalnim (osnovnim, ustavnim) i specijalnim (poštanskim) zakonima

— Nastaviće se —

Er. EUGEN SLAVLAČ

ПОШТАНСКИ ПРЕГРАДЦИ — ФАХОВИ

Три су главне радње у поштанској служби и то: пријем, пренос и испорука поштанских пошиљака. Али иако је пренос поштанских пошиљака доста компликован и тежак, ипак би се справом могло рећи да је најглавнија радња, у поштанској служби, испорука пошиљака. Шта вреди кад је једна пошиљка примљена у пријамној пошти и уредно оправљена и пренета до одредишне поште, ако у овој није на време испоручена? Са и најмањим закашњењем већина пошиљака губи намењени циљ. С обзиром на то пошта се стара да испорука пошиљака буде уредна и редовна, сваког дана па било то радни дан, верски или државни празник. Можда је она једина установа која ради и дању и ноћу и лети и зими и радним и празничним даном

На овом месту говорићемо једино о испоруци пошиљака помоћу поштанских преградака, а у исто време скренути пажњу на све корисне ствари које преградци пружају претплатницима.

Прво ћемо у кратко напоменути да велики део села у нашој земљи добива пошту само три пута недељно. Мање вароши и већа села добивају пошту сваког дана једанпут. Веће поште т. ј. оне које су дуж главних железничких пруга добивају пошту више пута дневно, али доставу у ужем доставном подручју врше само једанпут, ређе два пута, док трећа достава не постоји ни у Београду, нити ма у којем месту наше државе.

Из наведеног се види да поштанске пошиљке стоје у одредишној пошти после приспећа од 12—24 сата, а некада и више, што за пословни свет чини велико закашњење.

Код нас је још немогуће вавести чешће доставе, по угледу на западне државе (на пример Лондон, где је достава сваког часа), ни у већим местима пошто би то захтевало знатно већи број особља и много више преносних средстава, што опет изискује велике материјалне издатке и трошкове.

Да би се пословном и другом свету изишло у сусрет, да поштанске пошиљке могу примати одмах по приспећу, Законом о пошти телеграфу и телефону предвиђена је претплата публице на поштанске прегратке. Правилник о пошт. унутрашњој служби предвиђа начин претплате и употребе преградака-фахова. Али како би, по мом мишљењу, требало извесне прописе допунити, то ћу овде изнети све опаске које сматрам за битне на предградцима.

Публика која жели да све, или само извесне (категирије) пошиљака прима сама у пошти, мора се претходно претплатити на предградак. Преградака има две врсте: са кључем и без кључа. Први су у пракси изведени само у већим поштама, док се предградци без кључа налазе само по мањим станицама. Има међутим, пошта у којој постоји и прва и друга врста преградака. Разлика између ове две врсте преградака је та што претплатник предградка са кључем, добије приликом претплате кључ дотичног прегратка и сам подиже обичне пошиљке из свог прегратка. Изузетак је једино са књижевним пошиљкама које се и овде и споручују посредовањем пошт. службеника.

Код друге врсте поштанских преградака, претплатник не добива кључ, пошто ови предградци немају врата са бравама и кључевима. То су обичне преграде нумерисане бројевима од 1 па на даље, само са предње стране, са које п. службеници врше расподелу пошиљака. Друга страна преградака обично је прибијена уза зид. Претплатник оваковог прегратка, кад жели подићи своје пошиљке, мора се обратити п. службенику, који на предградку ради, и затражити да му овај да пошиљке из његовог предградка.

У већим местима где постоји велики број претплатника, преградци без кључа не могу се корисно употребити из простог разлога, што би требало на преградицама одредити велики број особља које би вршило расподелу пошиљака по преградцима и у исто време издавало публици пошиљке, те би тако расподела пошиљака стално била ометана од публике. Изузетак би се могао направити једино када би једни пошт. службеници вршили расподелу по преградцима, а други испоручивали пошиљака, што би апсолутно било немогуће завести. Из наведеног се види, да је ова врста преградака доста неподесна а нарочито у већим местима. С тога се предградци без кључа налазе само у мањим поштама и то тамо где је мали број претплатника.

Тежња је Поштанске Управе да у свим поштама уведе прву врсту преградака тј. предградке са кључем.

Како су предградци, а нарочито предградци са кључем, од нарочите важности за претплатнике, и да се број претплатника стално повећава, то ћемо даље говорити једино о првој врсти преградака, о начину расподеле и испоруке пошиљака, као и свим добрим и рђавим странама ових преградака.

Предградци са кључем израђују се у виду ормана, али тако да су ови ормани испреграђивани на извесан број било већих, било мањих преградака. Са предње стране ормана сви су предградци отворени, како би пошт. службеници могли вршити расподелу пошиљака. Са ове стране код извезних ормана постоје крила, помоћу којих се ови предградци дотичног ормана могу затворити, а код новијих гвоздених ормана место крила има ролне. Са друге стране ормана сваки преградка има своја врата са бравом и кључем. Кључ се предаје претплатнику и овај помоћу кључа сам подиже своје пошиљке. Због овога се ови предградци и називају предградци са кључем.

Оно што је најважније код преградака то је број преградака. Предградци са кључем нумерисани су и са унутрашње и са спољашње стране. Са унутрашње стране нумерисани су зато да би поштански службеници могли према бројевима преградаке вршити расподелу пошиљака. Са ове стране, поред броја преградака, налазе се исписана имена претплатника, да би се могле делити и пошиљке претплатника на којима пошиљаци нису написали број преградака. С друге стране предградци су нумерисани ради публике, да би помоћу броја претплатник знао које је његов преградка. Бројеви са ове стране практични су и због тога што претплатник

једнога прегратка не узима увек лично своје пошиљке, већ за исте шаље са кључем, који је такође нумерисан бројем преградка, неког члана своје фамилије, или фирме, слугу или пријатеља, да за њега узме пошиљке. Овај без икакве тешкоће нађе на орману број дотичног прегратка и узме пошиљке, док када би била са ове стране исписана имена претплатника, требало би једном човеку који први пут долази за пошиљке, много времена да међу свима пронађе тражени преградак.

Има два начина нумерисања поштанских преградака. Наравно и овде као и свуда један је начин повољнији за публику, а други начин повољнији за п. службенике. Преградци се нумеришу као што смо напоменули са обе стране истим бројевима. Али нумерисати прегратке Алгебарским редом са унутрашње стране, где раде п. службеници једно је од главних питања, јер од овог зависи брзина рада на преградцима. Узећемо ради објашњења један пример: Ако један орман има 50 једнаких преградака, у 5 хоризонталних редова, а преградци су нумерисани хроноличким редом изнутра почев од 1. онда је јасно да је крајњи број првог хоризонталног реда 10. другог 20. трећег 30 итд. Исто тако испод редног броја 1 долази број 11. па број 21, 31 итд. Овде се види да код оваквог нумерисања ма и најмање писменом службенику лако је одмах ући у посао на преградцима

Други начин нумерисања преградака састоји се у томе што се преградци нумеришу алгебарским редом са спољашње стране и тиме излази у сусрет публици да без и најмање тешкоће нађе тражени преградак. Овај је начин нумерисања претежнији без обзира што је поштанским службеницима више него дупло теже научити радити на овако нумерисаним преградцима. Јер са унутрашње стране овде бројеви иду са десна на лево попут старог турског или јеврејског читања. Код оваквог нумерисања бројеви преградака тешко се памте приликом рада а поред тога много је теже ући у посао нешто код првог начина нумерисања.

Друго важно питање поштанских преградака је начин постављања ормана са преградцима. Има више начина постављања ормана. Први начин је тај да се у одељењу преградака поређају сви ормани са преградцима један до другог било у правој линији дуж једне стране зида било у облику самог одељења. Са стране окренуте ка зиду раде поштански службеници, док је унутрашњи простор одељења одређен за публику. Други начин постављања преградака, у свему је као овај само што стране ормана, са којих се врши делење пошиљака, бивају окренуте унутра, тако да простор за публику долази споља, са стране окренути зиду, а простор за пошт. службенике унутра.

Ма да у пракси није скоро нигде уведен овај начин постављања пошт. преградака био би много практичнији од првог и то из више разлога. Главни разлог био би тај што овако постављени преградци добијају облик једног „американског“ ормана и поштански службеници приликом расподеле пошиљака службу врше са знатним олакшањем јер овде не морају ићи дуж или око ормана већ цео посао обављају из центра. Ако замислимо фаховски одељак постављен по првом систему у виду слова „П“ онда ако п. службенику затражи неки претплатник пошту из последњег преградка овај мора поћи и вратити се околу свих ормана да би дотичном донео пошиљке из траженог преградка. Поред овога постоје и други разлози који говоре у прилог другом систему постављања пошт. преградака. Ово је чисто економски разлог. Замислимо колико је сијалица потребно за ноћну службу код прве врсте преградака. У Београдуду око свих ормана постоје у једном доста малом одељењу 18 мањих сијалица сијалица од по 75 свећа као и две велике сијалице на плафону од по 150 свеса. Кад би ормани били постављени по другом систему могло би се укинути 14 сијалица, пошто кад би п. службеници радили са унутрашње стране преградака довољно би осветлења давале постојеће две велике сијалице, док би за осветлење околу преградака биле довољне 4 сијалице

пошто кад би п. службеници радили са унутрашње стране по једна сијалица, док би за осветлење околу преградака биле довољне 4 сијалице то јест са сваке стране по једна сијалица, а скоро би се и ове могле укинути, пошто се са публиком не ради од 21 до 7 часова. Могло би се набројати још много добрих страна у прилог постављања преградака по принципу ове врсте.

И деобу пошиљака по предградцима овде је много лакше научити, него код првога система, пошто п. службеник једним погледом види околу себе ове бројеве и адресе претплатника, док код другог система мора да иде околу свих преградака да би нашао тражени број преградака.

Не само да је нерешено питање постављања п. преградака, него ни рад на овом одељку није стриктно прописан Правилником. Истина чл. 51. Правилника за унутрашњу поштанску службу, говори о врстама преградака и начину претплате, али не предвиђа сам начин рада, радно време, отказ предградка и друго. Потребно би било написе овога члана изменити и допунити, и на тај начин нормирати рад.

Од нарочите важности за особље које ради на преградцима, а нарочито тамо где се непрекидно ради 24 и више часова, јесте увођење специјалних американских столица као у експедицији, тако да п. службеници врше деобу пошиљака по предградцима седећи ва специјалној столици која у средини има завртаљ помоћу којег се столица може према потреби дизати и спуштати. Ове су столице за овај одељак неопходне а нарочито у великим местима где има велики број претплатника преградака, јер је врло тешко једном службенику и један час стојећи делити пошиљке, а камоли неколико часова, док кад то чини седећи не осећа умор па макар радио и дуже времена.

Код преградака са кључем нерешено је питање, какав је поступак кад претплатник изгуби кључ свог преградка. Ово питање на први поглед изгледа врло просто, али ако се о њему мало размисли увидеће се, да је оно једно од главних питања. Да наведемо укратко поступак у пракси, који ово питање чини важним: Извесни претплатници одмах пошто добију кључ, од свог преградка, израде дупликат те приликом губитка једног имају други кључ. Други, међутим, кад изгубе кључ доведу механичара и овај им одмах направи нови кључ. Једни, којих у исто време има и највише, овај посао препуштају п. службеницима, који се погоде са неким механичарем да им кључеве прави за извесну цену, а они од заинтересоване публике наплаћују некад стварну а некад и негде знатно већу суму новца за свој џеп. Понеки претплатници који чим изгубе кључ од свог преградка одмах измене браву. Ма да је ово једини начин који гарантује и обезбеђује пошиљке једног преградка чији је кључ изгубљен, ипак врло мали број претплатника ово практикује. Како тако тек публика одмах дође до кључа. Даље скоро нико не води рачуна о предградцима који имају по два а некада и више кључева, у рукама разних лица. Шта може даље да се деси са пошиљкама дотичног претградка није потребно наводити, а кад дође до злоупотребе одговорност и кривица бацаће се једино на поштанске службенике!

Поред злоупотребе са изгубљеним кључем, може доћи до злоупотребе од стране бивших претплатника, који су престали бити претплатници и вратили пошти оригинални кључ, али су зато задржали код себе дупликат, који су дали израдити док су претплатници били. Несавесни људи служе се свима недозвољеним средствима те би им у оваквом моменту лако било доћи до пошиљака претплатника преградка који су они раније имали, а од којег су дупликат кључа задржали. И не само да им је лако доћи до обичних пошиљака, већ им је могућно примити и књижене пошиљке, новог претплатника, пошто претплатници обичавају остављати испоручну књигу у свом преградку, а ова служи доносиоцу код поштанских службеника, као лична легитимација, по којој му се издају препоруке и све књижене пошиљке.

Добро би било изградити једно упутство које би сваки претплатник морао добити приликом прве претплате на преградак. У овом упутству требало би назначити права и дужности претплатника. Ту би дошла и дужност претплатника да испоручну књигу мора носити са собом, и тако би претплатнику биле потпуно осигуране књижене пошиљке.

Све би се ово дало отклонити, када би се довољно водило пажње о преградцима и кад би се прописале казне за сваки преступ.

Законом о пошти, телеграфу и телефону, а тако и Правилником, није предвиђено када и у ком случају и на који начин се може претплатнику отказати преградак, ако се у опште може отказати.

Члмн 51 тач. XIV Правилника за поштанску службу у унутрашњем саобраћају, предвиђа: да пошта може у оправданом случају претплату за преградак отказати. Овде се мисли на прву претплату а никако на отказ после претплате, јер би у том случају пропис гласио: да пошта може отказати претплатнику преградак.

У пракси поште и не отказују претплатницима преградак пошто на то нису ни овлашћени никаквим законским прописом. Има међутим, много случајева где би требало претплатницима отказати преградак и вратити му новац примљен за претплату. Јер и ако је потша културно привредна установа, велики део публике пошту сматра за обичног трговца или пословни завод, те тражи да му учини и оно што није прописано под изговором да је платио да га пошта служи. Многи су дрски, банални и неучтиви, а многи се безразложно свађају и изазивају службенике, прете било лупајући песницом о астал, било протекционашком моћју. Овакове и сличне незгоде трпе сви поштански службеници чак и од најгорег олоша, па према томе и особље које ради на преградцима изложено је прилично великим незгодама.

Познато је скоро свакоме да сличан став публика не сме заузети ни према железничару, ни према финансијском, полицијском нити према ма ком другом државном органу. Ако се упитамо зашто, одговор је јасан зато што је тамо законом предвиђена за сваки такав случај казна. Ако је један путник непристојан у возу, кондуктер га може скинути с воза без обзира што је он платио возну карту. Ако један грађанин против стане полицијском или финансијском органу када ови врше званичну дужност, они су законом овлашћени да дотичног одмах уклоне и тако даље.

Одавде излази, да би требало ово питање проучити и прописати пропис да пошта, или у крајњем случају Дирекција, може отказати претплатнику преградак у овим случајевима:

1. Ко на ма који начин дође до кључа другог претплатника и неовлашћено отвори туђи преградак и из њега узме пошиљке;

2. Ко понуди неком службенику мито да му овај извесну радњу изврши или неизврши;

3. Кад претплатник не поштује прописе и

4. Кад је претплатник дрзак и непристојно се понаша према поштанским службеницима.

Када би ови прописи постојали не би се дешавало оно што се скоро сваког дана дешава, да се публика извикује на поштанске службенике фаха „што није стигло писмо пошто је јуче предато у Бечу?!“

Нешто што би и најладнокрвнијег човека нервирало приликом рада на преградцима то су приватне ствари које претплатници доносе и остављају за извесно време у овом преградку. Они рачунају да су дотични преградак платили и закупили га, како за пошиљке, тако и за своју приватну употребу. Да би се извесни претплатници ослободили ствари које носе они једноставно сврате у пошту отворе свој преградак и тамо оставе ствари, као да им он служи за неки магацин. По себи се разуме, да овакви претплатник преградка потцењује пошту, кад сматра, да му она мора чувати у преградку и његове приватне ствари.

Али ни за овај случај Правилником није ништа предвиђено. Није ми позната ни ма каква наредба у овом смислу, ма да је она неопходна.

Скоро у свим местима, пошиљке из преградака могу се примати од 8 до 12 и од 14 до 18 часова. Изузетак је само учињен код мањих пошта чије је радно време мање и код Поште Београд 1, где се пошиљке могу преко целог дана од 7 до 21 часа. За све ово време претлатници могу долазити у пошту и подизати пошиљке из својих преградака. Долазак претлатника за пријем пошљака је различан. Једни долазе једанпут, једни два до три пута дневно, док има претлатника који долазе по пошту сваког сата. Како потша не приспева ни у највећим местима сваког часа преко целог дана, то би у интересу претлатника а и поштанских службеника требало истаћи у пошти на видном месту ред доласка поште. Свај би распоред требао да буде сличан железничком реду вожње да би сваки претлатник преградака знао колико пута дневно, откуда и у које време долази пошта, те би и свој долазак за пошиљке равнао према томе реду. Кад би постојао овакав ред доласка поште, не би се дешавало да један претлатник долази на пример између 13 и 17 часова три пута, ма да у то време пошта не добије ни једног затвора нити иједно писмо за преградку. Публика је веома неповерљива према службеницима. Не вреди извесним људима казати усмено, да у извесно време када нема поште не треба долазити. Извесни ће вам баш тада и доћи и то не једанпут него сваког дана у то време, па и ако у преградку не нађе ни једног писма. Другаче би било када би постојао ред доласка поште. Зато би овај распоред био веома потребан.

ТР. ВЛАХОВИЋ

КОНГРЕС П. Т. СЛУЖБЕНИКА

Одржан од 10—12 јуна у Загребу, значајан је дискусијама које су вођене и по резолуцијама које су донесене. Радујемо се што се наше предвиђање остварило (стр. 271 свеске за јун). Конгрес није био мамелучки. Није био празна парада већ је улазио у срж питања и невоља струке и особља. На њему се манифестовао живот струке, тако да ће се разочарати сви они који су сматрали да је особље замрло у својој борбености и полету. И нека је на част томе особљу, које, посред свих тешкоћа, високо држи заставу своје струке у служби Краљу и Отаџбини. У томе и лежи гаранција његове боље и срећније будућности.

Јавност је забележила да је у извесном тренутку дискусија била постала толико жива да је изгледало да цео конгрес говори у исти мах. Ми то не смаграмо као да није било слоге или дисциплине. Напротив. У томе се огледао један дух, већи смисао и култ своје професије. Карактеристично обележје давали су поједини говорници, којих је био велик број, а међу њима г. инж. Милутин Миленковић. Неки листови су га претстављали као вођу опозиције. Ми нећемо делити особље по групама, које у управи или није, већ и једне и друге ценити по њиховим стручним и моралним својствима, по њиховом плодном раду и успеси-

ма. Три резолуције конгреса су заједнички рад и стремљење особља. Оне показују да особље зна што хоће, као и да има много злога и неправичнога у домену п. т. струке. Особље неће жабокречину и прегло је да зло лечи. Зато је донело своје енергичне резолуције и ставило у дужност управи, под претседништвом г. Милутина Илића, управника поште Београд 2, да изврши донесене одлуке као и покретне питања која тангирају п. т. особље а која конгрес жели да се уреде према захтеву и потребама п. т. службеника. Г. Илићу са друговима указана је избором велика част, али и наметнута велика дужност. Мисија, да са платформе Удружења, зло, неправде и недостатке отклоне, а тога има доста. „Наша пошта“ ће увек помагати препородилачки покрет. Не по лицима већ по делима. Пред новим конгресом кад буде управа Удружења има да изађе са својим радом и успесима. Видеће се тада „са чиме ће се изаћ' пред Мишоша...“ Ми јој желимо да имадне са чим изаћи. Резолуције не смеју остати мртво слово на хартији. Насупрот „политици“ празних прича о обећења, спровести политику реда, рада, стварања, препорода. Интерес државне службе, струке и особља то заповеда.

ЗА МИНИСТАРСТВО ПОШТА

Са овим закључком донела је Југословенска пошта, телеграф и телефон“ орган Удружења, један кратак историјски преглед рада на организацији наше п. т. т. установе од Уједињења до данас. Писац је набројао, са последњом Уредбом, пет покушаја да се једно тако просто питање, које су незналице у улози реформатора замрсили, реши једним основним законом. Цео чланак због своје прегледности и јасности има више значај за нашу најновију историју и онога ко се подухвати да је напише, али исто тако, на завршетку чланка писац је бацио и један критички поглед, уколико му је то било могуће и допуштено, на последњу Уредбу. Ми ћемо, слажући се потпуно са писцем и његовим конклузијама тај део овде дословно прештампати, да би га јаче нагласили и истакли:

„Према свему, могло би се рећи, каже писац Х. У., да се организација поштанско-телеграфске струке **враћа за 13 година унатраг**. Да ли то значи назадак или враћање на нешто што је било добро и што није ни требало мењати? Пре ће бити ово друго. Да би то враћање било потпуно, требао би још само један потез, којим би се успоставило Министарство пошта и телеграфа, чије постојање не би био

луксуз, као што није луксуз ни у многим другим напреднијим државама. Ми тај потез прижељкујемо. Не из неког анимозитета према ресору у коме се налазимо, него из дубоког убеђења, да је то једна неопходна потреба за саму поштанско телеграфску струку, као и за побољшање опште државне администрације“.

Наша Пошта је увек била у овим идејама и од првога дана, она упорно тврди, ловикује, виче на сав глас: да п. т. т. струка назаду је баш од онога дана кад су је у корен потсекли они који су мислили да ће спајањем са Министарством грађевина провести у њој корените реформе и регенерацију. Напротив, постигнути су супротни резултати и од тада до данас, поред свих славопоја творцима нове Уредбе п. т. т. струка није кренула са тачке застоја, нити је г. Добросав Ратајац у стању да нам загарантује на општој прогресивној линији развитка наше установе макар какав успех. Напротив, он је томе сметња.

ОДЛИКОВАЊЕ

Значајни радник у п. т. струци, г. Коста Златановић, одликован је, приликом Конгреса у Каиру, од стране Египта. Ми му честитамо, са жељом да видимо да су му враћена и стечена права. Није право ни заслужено да г. Златановић, писац, наставник П. т. школе, делегат на конгресима, од бившег начелника Мин. пошта и телеграфа сад стоји као шеф отсека у Управи пошта и телеграфа. У другим струкама тако истакнути чиновници сачувани су од таквог третирања.

НАШ ДРУШТВЕНИ ЖИВОТ

СИЛЕЦИЈА

Стални сарадник Политике г. Велибор Глигорић, који у овоме увек одлично уређиваном дневнику држи рубрику: „Друштвени животи“ — дао је у броју од 26 маја један врло успели чланчић, у коме је фотографски верно оцртао из наше опште друштвене средине један осioni тип људских креатура па га зато, што има универзални карактер и много сличности са типовима из свију средина, па нажалост и наше п.т.т. заједнице, скоро дословно прештампавамо.

„У нашем друштву постоји у великом броју тип силеције који носи у своме менталитету остатке оријентализма, пустахиства из времена робовања под Турцима и који, маколико био европски образован, задржава у својој природи мутне и мрачне нагоне осionoг дахије према друштвено нижима и слабијима. То осiono, мрачно оријенталско, нарочито се осећа у понашању према онима из незаштићених слојева, где се испољава нискост карактера и урођена малодушност: бруталношћу, свирепошћу, понижавањем, вређањем и батинањем.

Поступци силеџија одају разбојничке нагоне своје природе, који немају ничега заједничког са опеваним витештвом и глорификованом хајдучијом. Они немају свест о моралној одговорности, *иа када су мажени друштвеним привилегијама они полазе у злочин циничким бездушијем, бацајући своју осиности у прашину пред онима од којих зависе. Они су јунаци пред слабим женским полом и пред малим човеком чија је судбина и иначе здробљена друштвеним силама. Према моћнима они су слабићи, мекушци, пузавци, спремни да лижу пеше и да дрхте као пас на лицу пред камџијом.*)*

У силеџијама мрачне нагоне не уништава породично васпитање. Могу бити и деца васпитача омладине, угледних друштвених велможа, кроз њихове поступке према незаштићеним пробије зверска крв тирана и глачитеља. *Још ако друштво покорно сече под најасним штегом њиховог имена, они постају цуспахије, разорни и обесни шипови који скупиљају банде ласкаваца и положара око себе и моралним појмовима шерају шегу као с крапама с којима се бришу испљувани подови ракиџиџица. У њима нема ни шрунке човечности и људско достојанство цене према друштвеном положају и ушцају. Дићи ће руку на беспомоћну жену, на сузне молећиве очи онако исто као кад пијанац тресне пса који куња на улици. Тај је ударац наравно условљен раздајином њиховог друштвеног положаја. Са висине друштвених лествица тај је ударац маљем по глави право у теме, ударац у срце, који понижењем слама кукавну и прегажену осетљиву природу.*

Силеџија *када падне у шкрипац, када се против њега подигне јавна поруга, кукавички се даје у бесштво. Он брише кржаве трагове, брани се од ушваре жршве глоговим коцем кривичних параграфа. Он прети гониоцима, сакрива се пред моралним жигосањем и тражи закљон у доказивању алиби а од друштвене грмљавине. Он је свестан да је данашња друштвена осуда кратка и пролазна. Он зна да је он ипак и поред друштвеног плувања заштићен својим привилегијама и чека да кад оркан гнева прође, опеш појави своје дрско и шпанско лице*.*

СКУПШТИНА ПЕНЗИОНОГ ФОНДА ДРЖАВНИХ УГОВОРНИХ ПОШТАРА

Пензиони фонд државних уговорних поштара одржао 10 јуна 1934 редовну годишњу скупштину својих чланова. На тој скупштини већина од 167 чланова против 123 члана и зјавила је своје незадовољство и неповерење досадањој управи и одбила све њене предлоге. Претседник скупштине дао је већини неразумљиву одмазду за неповерење тиме, што није дозволио да већина ставља своје предлоге и за њих гласа. Кад је говорник већине хтео да предложи њене захтеве у расправу и на гласање, претседник је изјавио да је скупштина завршила свој рад и да не дозвољава даљу расправу. Да осигура ово своје „наређење“ употребио је полицију да спречи даљњи рад удаљењем чланова из локала, где је била држана скупштина.

Скупштина је дакле одржана, али није расправљен ни годишњи прорачун, а стара ће управа упркос неповерења већине, господарити и даље по својој вољи и без одобреног прорачуна.

На скупштини је био и изасланик Министарства, односно главне пт. управе, па би нас интересовало, какве је он инструкције примио и какву функцију имао вршити на скупштини кад се у његовом присуству и по његовом пристанку смела овако нечувано повредити воља већине.

*) Курзив је свуда наш. Уред.

PREGLED ŠTAMPE

P. t. pregled za jun objavio je napise o: paketskoj službi, radu međunarodnog pošt. biroa, oslobođenju od taksa, zaštiti telef. linija, alatu, elektronskim cevima.

Poštar od 1 juna donosi napise iz kruga pošt. nameštenika a na uvodnom mestu odaje zasluženno poštovanje jednom od istaknutih prvaka p. t. struke g. Ivanu Ivančiću, sad. inspektoru Skopljanske direkcije.

Jugoslovenska p. t. pokazuje napredak i brojem od 1 juna. Samo napred. Neka se čuje glas Udruženja koje predstavlja velik broj osoblja p. t. struke — oko 7.000 članova. Neka vide kako železničari i brodari muški istupaju kad se tiče interesa službe i osoblja.

Ugovorni poštar sa brojem od 1 juna još nije došao do visine koju mu želimo i kako priliči Organizaciji ugovornih poštara, koja je važna i značajna. Njegov suparnik Glasnik ugovornih poštara i u broju od 1 juna nije zaostao u oštini kritike. Mi bismo se radovali da ih vidimo udružene na zajedničkom polju za poboljšanje stanja ugovornih poštara i njihovog osoblja.

Poštarski zadrukar u svesci za jun donosi napise koji raspravljaju pitanja materialnih interesa osoblja, sa ciljem da zlo leči putem zadrugarstva. Prognoza je pouzdana.

Glasnik Jugoslovenskog filatelističkog saveza, u Beogradu, u 3 svesci pokazuje napredak našeg filatelističkog sveta.

„Пољопривредни Гласник“. Изашао је из штампе 13 број од ове године са овом садржином: *Чланци*: Ing. Мирко Ј. Марковић: Хлеб нашег сељака. — Dr. V. Mandekić: Које štete настају што наші пољопривредници не употребљавају умјетна гнојива? — Стеван Јешић. економ имања Средње пољпр. школе, Ваљево: Имање Средње пољпр. школе у Ваљеву. — Dipl. agr. Ludvig Ajš: Земљишне киселине и соли, и машина за подземну мелiorацију. — Болесно село. — *Beleške*: Неделја пољопривредне проsvete. — Rad sveštenika i učitelja na пољопривредном паретку села и seljaka. — Nega prasadi do odbiranja. — Узроци угињавања кокоши. — Како да ослободимо живину кречних ногу. — Коza и tuberkuloza. — Корист и штета од јазавца. — Које biljke траже највише крећа. — Пољопривредни савети пре сто година. — Вештачко гнојиво и пецивост пшенице. — Utamanjivanje mrava u kući i vrtu. — Сретство противу мува у стајама. — Utamanjivanje мува. — Борба против пацова. — Rusija napušta kolektivno odgajivanje voća. — O odbrani svinja od glista u crevima. — *Књижевност*: Zemědělsky Pokrok.

„Пољопривредни Гласник“ излази двапут месечно. Претплата за друштва, општине, школе и читаонице за целу годину 160 динара, за остале 130 динара. — Уредништво: Нови Сад | Сремска ул. бр. 6.

ОД УРЕДНИШТВА

Г. Д-р Перо Шоћ престао је одсад бити власник и уредник „Наше поште“.

Уважени г. министар Шоћ остаје и даље искрени пријатељ струке и особља којему упућује поздрав и најбоље жеље.

„Наша Пошта уз помоћ својих пријатеља ићи ће напред, увек верна своје програму и обележеној линији.

ПОРУКЕ УРЕДНИШТВА

Г-ну Рупецу, Директору Пошта, Београд.

Члан 1 и 2 закона о штампи не забрањује слободно исказивање мисли, а нити продају и растурање часописа и новина. У идућем броју више.

*Што ћућоре враци мали
Играјућ' се по махали:*

Тију, ћију, ћи,
Да ли знате ви:
Где су ти „бврачи“
Однели их врачи?!
Тију, ћију, ћи. . . .

*Са суседног крова врабац
Изводећи тичји шапац:*

Тију, ћију ћи,
Знамо добро ми,
Што питате ви.
Кад нам с кљуна скину резу,
Открићемо срамну везу;
Све ћемо вам онда каз'ти.
— Ту ће грдна прича, пасти.
Тију, ћију, ћи. .
(Наставиће се)

**Ребуси: 120.000 (?!)
40.000**

Ребусе из прошлог броја још нико није решио ма да смо добили неколико прилично тачних одговора.

Уредник и власник: МИЛУТИН ВУЈАДИНОВИЋ, виши саветник
Мин. саобраћаја, у пензији, Гарашанинова 7

Штампарија _____
„ГРАФИКА“ Р. С. Албулов — Београд, Космајска 51. Тел. 29.717